

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायामं पद पाठे प्रथमं काण्डं 3

1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः (अग्निष्टोमे क्रयः)..... 3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायामं पद पाठे प्रथमं

काण्डं

1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः (अग्निष्टोमे क्रयः)

1.2.1.1

आप॑ उ॒न्दन्तु॑ जी॒वसे॑ दी॒र्घायु॑त्वाय॒ वर्च॑स ओष॑धे त्राय॑स्वैन॒ऽस्वधि॑ते
मैन॑ऽहि॒ऽसी दे॒वश्रू॑रे॒तानि॑ प्र व॒पे स्व॒स्त्युत्त॑राण्यशीयाऽऽपो
अ॒स्मान् मा॒तरः॑ शु॒न्धन्तु॑ घृ॒तेन॑ नो घृ॒तपु॑वः पु॒नन्तु॑ वि॒श्वम॑स्मत् प्र
व॒हन्तु॑ रि॒प्रमु॑दा॒भ्यः शु॒चिरा॑ पू॒त ए॒मि सोम॑स्य त॒नूर॑सि त॒नुवं॑ मे पाहि
मही॑नां पयोऽ॒सि वर्चो॑धा अ॒सि वर्चो॑ – [ ] 1

1.2.1.1

आपः॑ । उ॒न्दन्तु॑ । जी॒वसे॑ । दी॒र्घायु॑त्वायेति दी॒र्घायु॑ – त्वाय॑ । वर्च॑से ।
ओष॑धे । त्राय॑स्व । ए॒नम् । स्व॒धित॑ इति स्व॒-धि॑ते । मा । ए॒नम् ।

हि॒प्सीः । दे॒वश्रू॑रिति॒ देव॑ – श्रूः । ए॒तानि॑ । प्रेति॑ । व॒पे । स्व॒स्ति ।
उ॒त्तरा॑णीत्युत् – त॒राणि॑ । अ॒शीय॑ । आपः॑ । अ॒स्मान् । मा॒तरः ।
शु॒न्धन्तु॑ । घृ॒तेन॑ । नः । घृ॒तपु॒व इति॑ घृ॒त-पु॒वः । पु॒नन्तु॑ । वि॒श्वम् ॥
अ॒स्मत् । प्रेति॑ । व॒हन्तु॑ । रि॒प्रम् । उ॒दिति॑ । आ॒भ्यः । शु॒चिः । ए॒ति ।
पू॒तः । ए॒मि । सो॒मस्य॑ । त॒नूः । अ॒सि । त॒नुव॑म् । मे । पा॒हि ।
म॒हीना॑म् । प॒यः । अ॒सि । व॒र्चो॒धा इति॑ व॒र्चः – धाः ।
अ॒सि । व॒र्चः । 1 (50)

1.2.1.2

म॒यि धे॒हि वृ॒त्रस्य॑ क॒नीनि॑काऽसि चक्षु॑ष्पा अ॒सि चक्षु॑र्मे पा॒हि
चि॒त्पति॑स्त्वा पु॒नातु॑ वा॒क्पति॑स्त्वा पु॒नातु॑ दे॒वस्त्वा स॒विता
पु॒नात्व॑च्छि॒द्रेण॑ प॒वित्रे॑ण व॒सोः सूर्य॑स्य र॒श्मिभि॑स्तस्य ते प॒वित्र॑पते
प॒वित्रे॑ण य॒स्मै कं पु॒ने तच्छ॑केय॒मा वो॑ दे॒वास ई॒महे स॒त्यध॑र्माणो
अ॒ध्वरे॑ य॒द्वो दे॒वास आ॒गुरे॑ य॒ज्ञिया॑सो ह॒वाम॑ह इ॒न्द्राग्नी॑ द्या॒वा पृ॑थि॒वी
आ॒प ओ॒षधी॑ ( ) स्त्वं दी॒क्षाणा॑-म॒धिप॑तिरसी॒ह मा॒ सन्तं॑ पा॒हि । 2

1.2.1.2

म॒यि॑ । धे॒हि॑ । वृ॒त्रस्य॑ । क॒नी॒नि॒का॑ । अ॒सि॑ । चक्षु॑ष्पा इति चक्षुः-पाः ।
अ॒सि॑ । चक्षुः॑ । मे॒ । पा॒हि॑ । चि॒त्पति॑रिति चित् - पतिः॑ । त्वा॒ ।
पु॒नातु॑ । वा॒क्पति॑रिति वाक् - पतिः॑ । त्वा॒ । पु॒नातु॑ । दे॒वः॑ । त्वा॒ ।
स॒वि॒ता । पु॒नातु॑ । अ॒च्छि॒द्रेण॑ । प॒वि॒त्रेण॑ । व॒सोः॑ । सूर्य॑स्य ।
र॒श्मि॒भिरिति॑ र॒श्मि॑ - भिः॑ । तस्य॑ । ते॒ । प॒वि॒त्रप॑त इति प॒वि॒त्र-प॑ते ।
प॒वि॒त्रेण॑ । य॒स्मै॑ । क॒म् । पु॒ने॑ । तत् । श॒के॒यम् । ए॒ति॑ । वः॑ । दे॒वा॒सः॑ ।
ई॒म॒हे॑ । स॒त्य॒ध॒र्मा॒ण इति॑ स॒त्य॑ - ध॒र्मा॒णः॑ । अ॒ध्व॒रे॑ । यत् । वः॑ ।
दे॒वा॒सः॑ । आ॒गु॒र इत्या॑ - गु॒रे॑ । य॒ज्ञि॒या॒सः॑ । ह॒वा॒म॒हे॑ । इ॒न्द्रा॒ग्नी॑
इ॒ती॒न्द्र॑ - अ॒ग्नि॑ । द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी इति॑ द्या॒वा॑ - पृ॒थि॒वी॑ । आ॒पः॑ ।
ओ॒ष॒धीः॑ ( ) । त्व॒म् । दी॒क्षा॒णा॒म् । अ॒धि॒प॒ति॒रित्य॑धि - प॒तिः॑ । अ॒सि॑ ।
इ॒ह॑ । मा॒ । स॒न्त॒म् । पा॒हि॑ । 2 (58) (व॒र्च - ओ॒ष॒धी॒र॒ष्टौ च॑) (A1)

1.2.2.1

आ॒कू॒त्यै॑ प्र॒यु॒जे॒ऽग्नये॑ स्वा॒हा॑ मे॒धा॒यै॑ म॒न॒से॒ऽग्नये॑ स्वा॒हा॑ दी॒क्षा॒यै॑
त॒प॒से॒ऽग्नये॑ स्वा॒हा॑ स॒र॒स्व॒त्यै॑ पू॒ष्णो॒ऽग्नये॑ स्वा॒हा॑ऽऽपो॑ दे॒वी॒र्ब॒हती॑

वि॒श्वशं॑भुवो॒ द्यावा॑पृथि॒वी उ॒र्वन्त॑रि॒क्षं बृ॒हस्प॑तिर्नो॒ हवि॑षा वृ॒धातु॑
स्वाहा॒ विश्वे॑ दे॒वस्य॑ ने॒तुर्म॑र्तो वृणीत स॒ख्यं वि॒श्वे रा॒य इ॑षु॒ध्यसि॑
द्यु॒म्नं वि॒श्वे वृ॑णीत पु॒ष्यसे॑ स्वा॒हर्ख्-सा॒मयोः॑ शिल्पे॑ स्थ॒स्ते वा॒मा र॑भे ते
मा - [ ] 3

1.2.2.1

आ॒कू॒त्या इ॒त्या - कू॒त्यै । प्र॒युज॑ इति प्र - यु॒जे । अ॒ग्नये॑ । स्वाहा॑ ।
मे॒धायै॑ । म॒नसे॑ । अ॒ग्नये॑ । स्वाहा॑ । दी॒क्षायै॑ । त॒पसे॑ । अ॒ग्नये॑ ।
स्वाहा॑ । सर॒स्वत्यै॑ । पू॒ष्णे । अ॒ग्नये॑ । स्वाहा॑ । आ॒पः । दे॒वीः ।
बृ॒हतीः । वि॒श्वशं॑भुव इति विश्व - शं॒भुवः । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑
द्यावा॑ - पृथि॒वी । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् । बृ॒हस्प॑तिः । नः । ह॒विषा॑ ।
वृ॒धातु॑ । स्वाहा॑ । विश्वे॑ । दे॒वस्य॑ । ने॒तुः । म॑र्तः । वृ॒णीत॑ । स॒ख्यम् ।
वि॒श्वे । रा॒यः । इ॑षु॒ध्यसि॑ । द्यु॒म्नम् । वृ॒णीत॑ । पु॒ष्यसे॑ । स्वाहा॑ ।
ऋ॒ख्सा॒मयो॒रित्यृ॑क् - सा॒मयोः॑ । शिल्पे॑ इति । स्थः । ते इति । वा॒म् ।
एति॑ । र॒भे । ते इति॑ । मा । 3 (50)

1.2.2.2

पा॒त॒मा॒स्य॒ य॒ज्ञ॒स्यो॒दृ॒च॒ इ॒मां॑ धि॒य॒ꣳ शि॒क्ष॒मा॒ण॒स्य॒ दे॒व॒ क्र॒तुं॑
दक्षं॑ व॒रु॒ण॒ सꣳशि॒शा॒धि॒ यया॑ति॒ विश्वा॑ दु॒रि॒ता॒ तरे॑म॒ सु॒त॒र्मा॒ण॒मधि॑
नावꣳ॑ रु॒हे॒मोर्ग॑स्याङ्गि॒रस्यूर्ण॑म्रदा॒ ऊ॒र्जं॑ मे॒ यच्छ॑ पा॒हि॒ मा॒ मा॒ मा॑
हिꣳसी॒-वि॒ष्णोः॒ शर्मा॑सि॒ शर्म॑ यज॒मा॒न॒स्य॒ शर्म॑ मे॒ यच्छ॑
नक्ष॑त्राणां मा॒ऽती॒का॒शात्॑ पा॒ही॒न्द्र॒स्य॒ यो॒नि॒र॒सि॒ – [ ] 4

1.2.2.2

पा॒त॒म् । ए॒ति॒ । अ॒स्य॒ । य॒ज्ञ॒स्य॒ । उ॒दृ॒च॒ इत्यु॑त् – ऋ॒चः॑ । इ॒मा॒म् ।
धि॒य॒म् । शि॒क्ष॒मा॒ण॒स्य॒ । दे॒व॒ । क्र॒तु॒म् । दक्ष॑म् । व॒रु॒ण॒ । स॒मि॒ति॒ ।
शि॒शा॒धि॒ । यया॑ । अ॒ती॒ति॒ । विश्वा॑ । दु॒रि॒ते॒ति॒ दुः – इ॒ता॒ । तरे॑म॒ ।
सु॒त॒र्मा॒ण॒मि॒ति॒ सु॒ – त॒र्मा॒ण॒म् । अधी॑ति॒ । ना॒व॒म् । रु॒हे॒म॒ । ऊ॒र्क् ।
अ॒सि॒ । आ॒ङ्गि॒र॒सी॒ । ऊ॒र्ण॑म्रदा॒ इत्यूर्ण॑ – म्रदाः॑ । ऊ॒र्ज॑म् । मे॒ ।
यच्छ॑ । पा॒हि॒ । मा॒ । मा॒ । मा॒ । हिꣳसीः॑ । वि॒ष्णोः॑ । शर्म॑ । अ॒सि॒ ।
शर्म॑ । यज॒मा॒न॒स्य॒ । शर्म॑ । मे॒ । यच्छ॑ । नक्ष॑त्राणाम् । मा॒ ।
अ॒ती॒का॒शात्॑ । पा॒हि॒ । इ॒न्द्र॒स्य॒ । यो॒निः॑ । अ॒सि॒ । 4 (50)

1.2.2.3

मा॒ मा॒ हि॒॒सीः॑ कृ॒ष्यै॑ त्वा॒ सु॒स॒स्यायै॑ सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒-स्त्वौष॑धी॒भ्यः॑
सू॒प॒स्था॒ दे॒वो॒ वन॑स्पति॒रूर्ध्वो॑ मा॒ पा॒ह्यो॒दृ॒चः॑ स्वा॒हा य॒ज्ञं॑ मन॒सा
स्वा॒हा द्या॒वापृ॑थि॒वीभ्या॑ स्वा॒हो॒रो-र॒न्तरि॑क्षात् स्वा॒हा य॒ज्ञं
वा॒तादा॑ र॒भे । 5

1.2.2.3

मा । मा । हि॒॒सीः॑ । कृ॒ष्यै॑ । त्वा । सु॒स॒स्याया॑ इति सु - स॒स्यायै॑ ।
सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य इति सु - पि॒प्प॒ला॒भ्यः॑ । त्वा । ओष॑धी॒भ्य
इत्योष॑धि - भ्यः । सू॒प॒स्था इति सु - उप॒स्थाः॑ । दे॒वः । वन॑स्पतिः ।
ऊ॒र्ध्वः॑ । मा । पा॒हि । एति॑ । उ॒दृ॒च इत्यु॑त् - ऋ॒चः॑ । स्वा॒हा । य॒ज्ञम् ।
मन॒सा । स्वा॒हा । द्या॒वापृ॑थि॒वीभ्यामि॑ति द्या॒वा-पृ॑थि॒वीभ्याम् ।
स्वा॒हा । उ॒रोः॑ । अ॒न्तरि॑क्षात् । स्वा॒हा । य॒ज्ञम् । वा॒तात् । एति॑ ।

र॒भे । 5 (30) (मा - यो॒निर॑सि - त्रि॒॒श॒च्च) (A2)

1.2.3.1

दै॒वीं धि॒यं म॑नामहे सु॒मृ॒डी॒का-म॑भिष्ट॒ये वर्चो॑धां य॒ज्ञवा॑हस॒ सु॒पा॒रा
नो॑ अ॒सद् व॒शे॑ । ये दे॒वा मनो॑जा॒ता मनो॑यु॒जः सु॒दक्षा॑ दक्ष॒पिता॑र॒स्ते

नः॑ पान्तु॑ ते नो॑ऽवन्तु॑ तेभ्यो॑ नमस्तेभ्यः॑ स्वाहा॑ऽग्ने त्व॑ सु जा॑गृहि
वय॑ सु मन्दि॑षीमहि गोपा॑य नः॑ स्वस्त्यै॑ प्र॒बुधे॑ नः॑ पुन॑र्ददः ।
त्वम॑ग्ने व्रत॑पा असि॑ देव आ मर्त्ये॑ष्वा । त्वं – [ ] 6

1.2.3.1

दैवी॑म् । धिय॑म् । मना॑महे । सु॒मृ॒डी॒कामि॑ति सु – मृ॒डी॒काम् ।
अभि॑ष्टये । वर्चो॑धामि॑ति वर्चः – धाम् । य॒ज्ञवा॑हसमि॑ति
य॒ज्ञ – वा॑हसम् । सु॒पा॒रेति॑ सु – पा॒रा । नः॑ । अ॒सत् । व॒शे॑ । ये ।
दे॒वाः । मनो॑जा॒ता इति॑ मनः॑-जा॒ताः । मनो॑यु॒ज इति॑ मनः॑ – यु॒जः ।
सु॒दक्षा॑ इति॑ सु – दक्षाः॑ । दक्ष॑पि॒तार इति॑ दक्ष- पि॒तारः॑ । ते । नः॑ ।
पान्तु॑ । ते । नः॑ । अ॒वन्तु॑ । तेभ्यः॑ । नमः॑ । तेभ्यः॑ । स्वाहा॑ । अ॒ग्ने ।
त्वम् । स्वि॑ति । जा॒गृहि॑ । वयम् । स्वि॑ति । मन्दि॑षीमहि । गोपा॑य ।
नः॑ । स्वस्त्यै॑ । प्र॒बुध इति॑ प्र – बुधे॑ । नः॑ । पुनः॑ । द॒दः । त्वम् ।
अ॒ग्ने । व्रत॑पा इति॑ व्रत – पाः । अ॒सि । दे॒वः । ए॒ति । मर्त्ये॑षु ।
आ । त्वम् । 6 (50)

1.2.3.2

य॒ज्ञेष्वी॒ड्यः॑ ।

वि॒श्वे दे॒वा अ॒भि मा॒माऽव॑वृ॒त्रन् पू॒षा स॒न्या सो॒मो रा॒धसा॑ दे॒वः
स॒विता वसो॑र्वसु॒दा वा रा॒स्वेय॑त् सो॒मा ऽऽ*भू॒यो भर॑ मा पृ॒णन् पू॒र्त्या
वि रा॒धि माऽह॑मायु॒षा च॒न्द्रम॑सि म॒म भो॒गाय॑ भव॒ वस्त्र॑म॒सि म॒म
भो॒गाय॑ भवो॒स्राऽसि॑ म॒म भो॒गाय॑ भव॒ हयो॑ऽसि म॒म
भो॒गाय॑ भव॒-[ ] 7

1.2.3.2

य॒ज्ञेषु॑ । ई॒ड्यः॑ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । अ॒भिति॑ । मा॒म् । ए॒ति । अ॒ववृ॑त्रन् ।
पू॒षा । स॒न्या । सो॒मः । रा॒धसा॑ । दे॒वः । स॒विता । वसो॑ः ।
वसु॑दावेति वसु – दा॒वा । रा॒स्व । इ॒यत् । सो॒म । ए॒ति । भू॒यः ।
भर॑ । मा । पृ॒णन् । पू॒र्त्या । वी॒ति । रा॒धि । मा । अ॒हम् । आ॒युषा॑ ।
च॒न्द्रम् । अ॒सि । म॒म । भो॒गाय॑ । भव॑ । वस्त्र॑म् । अ॒सि । म॒म ।
भो॒गाय॑ । भव॑ । उ॒स्रा । अ॒सि । म॒म । भो॒गाय॑ । भव॑ । ह॒यः ।
अ॒सि । म॒म । भो॒गाय॑ । भव॑ । 7 (50)

1.2.3.3

छा॒गो॒ऽसि॒ म॒म॒ भो॒गाय॑ भ॒व॒ मे॒षो॒ऽसि॒ म॒म॒ भो॒गाय॑ भ॒व॒ वा॒यवे॑ त्वा
व॒रु॒णाय॑ त्वा नि॒र्ऋ॒त्यै॑ त्वा रु॒द्राय॑ त्वा दे॒वी॒रा॒पो॒ अ॒पां॒ न॒पाद्य॑
ऊ॒र्मि॒र्ह॒विष्य॑ इ॒न्द्रि॒यावा॑न्-मदि॒न्त॒मस्तं॑ वो॒ मा॒ऽव॒ क्र॒मि॒षम॑च्छि॒न्नं
तन्तुं॑ पृ॒थि॒व्या॒ अनु॑ गे॒षं॒ भ॒द्रा॒दभि॑ श्रे॒यः॒ प्रे॒हि॒ बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ पु॒र ए॒ता ते॑
अ॒स्त्व॒थे॒मव॑ स्य ( ) व॒र आ॑ पृ॒थि॒व्या आ॒रे श॒त्रून्॑ कृ॒णु॒हि॒ सर्व॑वी॒र
ए॒दम॑गन्म दे॒वय॑जनं पृ॒थि॒व्या वि॒श्वे दे॒वा य॑द॒जुष॑न्त॒ पूर्वं॑ ऋ॒ख्
सा॒माभ्यां॑ य॒जुषा॑ स॒न्तर॑न्तो रा॒यस्पो॑षेण॒ समि॑षा म॒देम॑ । 8

1.2.3.3

छा॒गः । अ॒सि॒ । म॒म॒ । भो॒गाय॑ । भ॒व॒ । मे॒षः॑ । अ॒सि॒ । म॒म॒ । भो॒गाय॑ ।
भ॒व॒ । वा॒यवे॑ । त्वा । व॒रु॒णाय॑ । त्वा । नि॒र्ऋ॒त्या इति॑ निः- ऋ॒त्यै॑ ।
त्वा । रु॒द्राय॑ । त्वा । दे॒वीः॑ । आ॒पः॑ । अ॒पाम् । न॒पात् । यः॑ । ऊ॒र्मिः॑ ।
ह॒विष्यः॑ । इ॒न्द्रि॒यावा॑नितीन्द्रि॒य - वा॑न् । मदि॒न्त॒मः॑ । तम् । वः॑ । मा ।
अ॒वेति॑ । क्र॒मि॒षम् । अ॒च्छि॒न्नम् । तन्तु॑म् । पृ॒थि॒व्याः॑ । अ॒न्विति॑ ।
गे॒षम् । भ॒द्रात् । अ॒भीति॑ । श्रे॒यः॑ । प्रे॒ति॑ । इ॒हि॒ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ ।

पुर॑ ए॒तेति॑ पुरः – ए॒ता । ते॑ । अ॒स्तु । अथ॑ । ई॒म् । अवे॑ति ।
स्य॑ ( ) । वरै॑ । ए॒ति । पृ॒थि॒व्याः । आ॒रे । श॒त्रून् । कृ॒णु॒हि । सर्व॑वी॒र
इति॑ सर्व॑ – वी॒रः । ए॒ति । इ॒दम् । अ॒गन्म॑ । दे॒वय॑जनमि॒ति
दे॒व – य॑जनम् । पृ॒थि॒व्याः । विश्वे॑ । दे॒वाः । यत् । अ॒जुष॑न्त । पूर्वे॑ ।
ऋ॒ख्सा॒माभ्या॑मित्यृ॒ख्सा॒म – भ्या॑म् । य॒जुषा॑ । सं॒तर॑न्त इति॑
सं – तर॑न्तः । रा॒यः । पोषे॑ण । स॒मिति॑ । इ॒षा । म॒देम॑ । 8 (75)

(आ त्व॑-ह॒योऽसि॑ म॒म भो॑गाय भव॑-स्य॒-पञ्च॑वि॒ंशति॑श्च) (A3)

1.2.4.1

इ॒यं ते॑ शु॒क्र त॒नूरि॑दं॒ व॒र्चस्त॑या सं भव॑ भ्राजं॑ गच्छ॑ जूर॑सि धृ॒ता
म॒नसा॑ जु॒ष्टा वि॒ष्णवे॑ तस्या॒स्ते स॒त्यस॑वसः प्र॒सवे॑ वा॒चो य॒न्त्रम॑शी॒य
स्वाहा॑ शु॒क्रम॑स्य॒-मृ॒तम॑सि वै॒श्वदे॑व॒ ह॒विः सूर्य॑स्य॒ चक्षु॑रा॒रुह॑म॒ग्ने
र॒क्ष्णः क॒नी॒नि॒कां य॑दे॒त शे॒भिरी॑य॒से भ्रा॑ज॒मानो॑ वि॒पश्चि॑ता चि॒दसि॑
म॒नाऽसि॑ धी॒रसि॑ दक्षि॒णा – [ ] 9

1.2.4.1

इ॒यम् । ते॒ । शु॒क्र॒ । त॒नूः । इ॒दम् । वर्चः॑ । तया॑ । समि॑ति । भव॑ ।
भ्राज॑म् । ग॒च्छ॒ । जूः॑ । अ॒सि॒ । धृ॒ता । मन॑सा । जु॒ष्टा॑ । वि॒ष्णवे॑ ।
तस्याः॑ । ते॒ । स॒त्यस॑वस इति स॒त्य – स॒वसः॑ । प्र॒सवे॑ इति
प्र –स॒वे । वा॒चः । य॒न्त्रम् । अ॒शीय॑ । स्वा॒हा॑ । शु॒क्रम् । अ॒सि॒ ।
अमृ॑तम् । अ॒सि॒ । वैश्व॑देवमिति वैश्व –दे॒वम् । ह॒विः । सूर्य॑स्य ।
चक्षुः॑ । ए॒ति॒ । अ॒रुह॑म् । अ॒ग्नेः । अ॒क्ष्णः॑ । क॒नीनि॑काम् । यत् ।
ए॒त॒शेभिः॑ । ई॒य॒से । भ्राज॑मानः । वि॒पश्चि॑ता॑ । चि॒त् । अ॒सि॒ । म॒ना ।
अ॒सि॒ । धीः॑ । अ॒सि॒ । दक्षि॑णा । 9 (50)

1.2.4.2

ऽसि॑ य॒ज्ञिया॑ऽसि॑ क्ष॒त्रिया॑ ऽस्यदि॑ति-रस्यु॒भय॑तः शी॒र्ष्णी॒ सा नः॑
सु॒प्रा॒ची॒ सु॒प्र॒ती॒ची॒ सं भव॑ मि॒त्रस्त्वा॑ प॒दि ब॑ध्नातु पू॒षाऽध्व॑नः
पा॒त्विन्द्रा॑या-ध्य॒क्षा॒यानु॑ त्वा मा॒ता म॑न्यतामनु पि॒ताऽनु॑ भ्रा॒ता
सग॑भ्योऽनु स॒खा स॒यूथ्यः॑ सा दे॒वि दे॒वम॑च्छेहीन्द्रा॒य सोम॑
रु॒द्रस्त्वा॑ ऽऽ*व॑र्तयतु मि॒त्रस्य॑ प॒था स्व॑स्ति सोम॑ स॒खा ( )

पुनरेहि॑ सह॒ रय्या॒ । 10

1.2.4.2

असि॑ । यज्ञिया॑ । असि॑ । क्षत्रिया॑ । असि॑ । अदि॑तिः । असि॑ ।
उभय॑तः शी॒र्ष्णीत्युभय॑तः-शी॒र्ष्णी । सा । नः । सुप्रा॑चीति सु-प्रा॑ची ।
सुप्र॑तीचीति सु - प्र॒तीची॑ । समि॑ति । भव॑ । मि॒त्रः ।
त्वा । पदि॑ । ब॒ध्नातु॑ । पू॒षा । अध्व॑नः । पातु॑ । इन्द्रा॑य ।
अध्य॑क्षायेत्यधि - अ॒क्षाय॑ । अन्वि॑ति । त्वा । मा॒ता । म॒न्यता॑म् ।
अन्वि॑ति । पि॒ता । अन्वि॑ति । भ्रा॒ता । सग॑र्भ्य इति स - ग॒र्भ्यः ।
अन्वि॑ति । सखा॑ । सयू॑थ्य इति स - यू॒थ्यः । सा । दे॒वि । दे॒वम् ।
अच्छ॑ । इ॒हि । इन्द्रा॑य । सोम॑म् । रु॒द्रः । त्वा । ए॒ति । वर्त॑यतु ।
मि॒त्रस्य॑ । प॒था । स्व॒स्ति । सोम॑स॒खेति॑ सोम॑ - स॒खा ( ) । पुनः॑ ।
ए॒ति । इ॒हि । सह॑ । रय्या॑ । 10 (55)
(दक्षि॑णा-सोम॑स॒खा-पञ्च॑ च) (A4)

1.2.5.1

व॒स्व्य॑सि रु॒द्राऽस्य॑दि॒ति-र॒स्यादि॑त्याऽसि शु॒क्राऽसि च॒न्द्राऽसि
बृ॒हस्प॑तिस्त्वा सु॒म्ने र॑ण्वतु रु॒द्रो वसु॑भिरा चि॒केतु॑ पृ॒थिव्या॑स्त्वा
मूर्ध॑न्ना जि॒घर्मि॑ दे॒वय॑जन इ॒डायाः प॒दे घृ॑तवति स्वाहा॑ परि॒लिखि॑तꣳ
रक्षः॑ परि॒लिखि॑ता अ॒रातय॑ इ॒दम॒हꣳ रक्ष॑सो ग्री॒वा अपि॑ कृ॒न्तामि॑
योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॒ष्म इ॒दम॒स्य ग्री॒वा - [ ] 11

1.2.5.1

व॒स्वी । अ॒सि । रु॒द्रा । अ॒सि । अ॒दि॒तिः । अ॒सि । आ॒दि॒त्या । अ॒सि ।
शु॒क्रा । अ॒सि । च॒न्द्रा । अ॒सि । बृ॒हस्प॑तिः । त्वा । सु॒म्ने । र॑ण्वतु ।
रु॒द्रः । वसु॑भिरिति वसु - भिः । एति । चि॒केतु॑ । पृ॒थिव्याः । त्वा ।
मूर्ध॑न् । एति । जि॒घर्मि॑ । दे॒वय॑जन इति देव - यजने । इ॒डायाः ।
प॒दे । घृ॑तवतीति घृ॒त - व॒ति । स्वाहा॑ । परि॒लिखि॑तमिति
परि - लि॒खि॒तम् । रक्षः॑ । परि॒लिखि॑ता इति परि - लि॒खि॒ताः ।
अ॒रातयः॑ । इ॒दम् । अ॒हम् । रक्ष॑सः । ग्री॒वाः । अपी॑ति । कृ॒न्तामि॑ ।

यः । अ॒स्मान् । द्वेष्टि॑ । यम् । च । व॒यम् । द्विष्मः॑ । इ॒दम् । अ॒स्य ।

ग्री॒वाः । 11 (50)

1.2.5.2

अ॒पि कृ॒न्ता॒म्यस्मे॑ रा॒यस्त्वे॑ रा॒यस्तो॑ते रा॒यः सं दे॒वि दे॒व्योर्व॑श्या प॒श्यस्व॑
त्वष्टी॑मती ते स॒पेय॑ सु॒रेता॑ रे॒तो द॑धाना वी॒रं वि॑दे॒य तव॑ सं॒दृशि॑

माऽह॑ꣳ रा॒यस्पोषे॑ण वि योषं । 12

1.2.5.2

अपी॑ति । कृ॒न्ता॒मि । अ॒स्मे इति॑ । रा॒यः । त्वे॑ इति॑ । रा॒यः । तो॑ते ।
रा॒यः । स॒मिति॑ । दे॒वि । दे॒व्या । उ॒र्वश्या॑ । प॒श्यस्व॑ । त्वष्टी॑मती । ते ।
स॒पेय॑ । सु॒रेता॑ इति॑ सु – रेताः॑ । रे॒तः । द॑धाना । वी॒रम् । वि॑दे॒य ।
तव॑ । सं॒दृशी॑ति सं – दृशि॑ । मा । अ॒हम् । रा॒यः । पोषे॑ण ।

वी॑ति । योष॑म् । 12 (29) (अ॒स्य ग्री॒वा-ए॒कान्न॑ त्रि॒ꣳश॑च्च) (A5)

1.2.6.1

अ॒ꣳशु॑ना ते अ॒ꣳशुः पृ॑च्यतां प॒रुषा॑ प॒रुर्गन्ध॑स्ते का॒मम॑वतु म॒दाय॑
र॒सो अ॑च्युतो ऽमा॒त्योऽसि॑ शु॒क्रस्ते॑ ग्र॒होऽभि॑ त्वं दे॒वꣳ
स॒वि॒तार॑मू॒ण्योः क॒विक्र॑तुम॒र्चामि॑ स॒त्यस॑वसꣳ रत्न॑धा॒मभि॑ प्रि॒यं

म॒ति॒मूर्ध्वा॑ यस्या॒मति॑र्भा अदि॒द्युत॑त् स॒र्वी॒मनि॑ हि॒रण्य॑ पा॒णि॒रमि॑मीत
सु॒क्रतुः॑ कृ॒पा सु॒वः । प्र॒जाभ्य॑स्त्वा प्रा॒णाय॑ त्वा व्या॒नाय॑ त्वा
प्र॒जास्त्व॑मनु ( ) प्रा॒णिहि॑ प्र॒जास्त्वाम॑नु प्रा॒णन्तु॑ । 13

1.2.6.1

अ॒ञ्शु॒ना॑ । ते । अ॒ञ्शुः॑ । पृ॒च्यता॑म् । प॒रुषा॑ । प॒रुः । ग॒न्धः । ते ।
का॒मम् । अ॒वतु॑ । म॒दाय॑ । र॒सः । अ॒च्युतः॑ । अ॒मात्यः॑ । अ॒सि ।
शु॒क्रः । ते । ग॒हः । अ॒भीति॑ । त्यम् । दे॒वम् । स॒विता॑रम् । ऊ॒ण्यौः ।
क॒विक्र॑तुमि॒ति क॒वि – क्र॒तुम् । अ॒र्चामि॑ । स॒त्यस॑वसमि॒ति
स॒त्य – स॒वस॑म् । रत्न॑धा॒मिति॑ रत्न – धाम् । अ॒भीति॑ । प्रि॒यम् ।
म॒तिम् । ऊ॒र्ध्वा । य॒स्य । अ॒मतिः॑ । भाः । अदि॒द्युत॑त् । स॒र्वी॒मनि॑ ।
हि॒रण्य॑पा॒णिरि॑ति हि॒रण्य – पा॒णिः । अ॒मिमी॑त । सु॒क्रतु॑रिति
सु – क्र॒तुः । कृ॒पा । सु॒वः । प्र॒जाभ्य॑ इति प्र – जा॒भ्यः । त्वा ।
प्रा॒णाय॑ेति प्र – अ॒नाय॑ । त्वा । व्या॒नाय॑ेति वि – अ॒नाय॑ । त्वा ।
प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । त्वम् । अनु॑ ( ) । प्रेति॑ । अ॒नि॒हि ।
प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । त्वाम् । अनु॑ । प्रेति॑ । अ॒नन्तु॑ । 13 (57)

(अनु – सप्त च) (A6)

1.2.7.1

सोमं ते क्रीणाम्यूर्जस्वन्तं पयस्वन्तं वीर्यावन्तमभि मातिषाह॑
शुक्रं ते शुक्रेण क्रीणामि चन्द्रं चन्द्रेणा-मृतममृतेन सम्यत्ते
गोरस्मे चन्द्राणि तपसस्तनूरसि प्रजापते वर्णस्तस्यास्ते सहस्रपोषं
पुष्यन्त्याश्चरमेण पशुना क्रीणाम्यस्मे ते बन्धुर्मयि ते रायः
श्रयन्तामस्मे ज्योतिः सोमविक्रयिणि तमो मित्रो न एहि सुमित्रधा
इन्द्रस्योरु ( ) मा विश दक्षिण-मुशन्नुशन्त॑ स्योनः स्योन॑
स्वान भ्राजाङ्गारे बभारे हस्त सुहस्त कृशानवेते वः सोम
क्रयणास्तान् रक्षध्वं मा वो दभन् । 14

1.2.7.1

सोमम् । ते । क्रीणामी । ऊर्जस्वन्तम् । पयस्वन्तम् । वीर्यावन्तमिति
वीर्य - वन्तम् । अभिमातिषाहमित्यभिमाति - साहम् । शुक्रम् । ते ।
शुक्रेण । क्रीणामि । चन्द्रम् । चन्द्रेण । अमृतम् । अमृतेन । सम्यत् ।
ते । गोः । अस्मे इति । चन्द्राणि । तपसः । तनूः । असि ।

प्र॒जा॒प॒ते॒रिति॑ प्र॒जा – प॒तेः॑ । वर्णः॑ । तस्याः॑ । ते॒ । सह॒स्र॒पोष॑मिति॑
 सह॒स्र – पोष॑म् । पु॒ष्य॒न्त्याः॑ । च॒रमे॑ण । प॒शुना॑ । क्री॒णामि॑ ।
 अ॒स्मे इति॑ । ते॒ । ब॒न्धुः॑ । म॒यि । ते॒ । रा॒यः॑ । श्र॒यन्ता॑म् ।
 अ॒स्मे इति॑ । ज्योतिः॑ । सोम॑वि॒क्रयि॑णीति॑ सोम – वि॒क्रयि॑णि । तमः॑ ।
 मि॒त्रः । नः॑ । एति॑ । इ॒हि । सुमि॑त्र॒धा इति॑ सुमि॑त्र – धाः॑ । इन्द्र॑स्य ।
 ऊ॒रुम् ( ) । एति॑ । वि॒श । दक्षि॑णम् । उ॒शन् । उ॒शन्त॑म् । स्यो॒नः ।
 स्यो॒नम् । स्वा॒न । भ्रा॒ज । अ॒ङ्गारे॑ । ब॒भारे॑ । ह॒स्त । सु॒हस्ते॑ति॒
 सु – ह॒स्त । कृ॒शा॒न॒वि॒ति कृ॒श – अ॒नो । ए॒ते । वः॑ ।
 सोम॑क्र॒यणा॒ इति॑ सोम – क्र॒यणाः॑ । तान् । र॒क्ष॒ध्वम् । मा । वः॑ ।
 द॒भन् । 14 (72) (ऊ॒रुं-द्वावि॑ंशतिश्च) (A7)

1.2.8.1

उ॒दायु॑षा स्वा॒युषो॑दोष॒धीना॑ र॒सेनो॑त् प॒र्जन्य॑स्य शु॒ष्मे॒णो
 द॒स्था॒म॒मृता॑ अनु॑ । उ॒र्वन्त॑रि॒क्षम॑न्वि॒ह्यदि॑त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द
 आ सी॑दास्त॒भ्नाद्-द्या॑मृष॒भो अ॒न्तरि॑क्षम॒मिमी॑त व॒रिमा॑णं पृथि॒व्या
 आऽसी॑दद् वि॒श्वा भु॑वनानि स॒म्राड् वि॒श्वेत्तानि॑ व॒रुण॑स्य व्र॒तानि॑ वने॒षु

व्यन्तरिक्षं ततान वाजमर्वथ्सु पयो अघ्नियासु हथ्सु – [ ] 15

1.2.8.1

उदिति । आयुषा । स्वायुषेति सु – आयुषा । उदिति । ओषधीनाम् ।
रसेन । उदिति । पर्जन्यस्य । शुष्मेण । उदिति । अस्थाम् । अमृतान् ।
अनु । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । अदित्याः । सदः ।
असि । अदित्याः । सदः । एति । सीद । अस्तभ्नात् । द्याम् ।
ऋषभः । अन्तरिक्षम् । अमिमीत । वरिमाणम् । पृथिव्याः । एति ।
असीदत् । विश्वा । भुवनानि । संराडिति सं – राट् । विश्वा । इत् ।
तानि । वरुणस्य । व्रतानि । वनेषु । वीति । अन्तरिक्षम् । ततान ।
वाजम् । अर्वथ्स्वित्यर्वत् – सु । पयः । अघ्नियासु ।
हथ्स्विति हत् – सु । 15 (50)

1.2.8.2

क्रतुं वरुणो विक्ष्वग्निं दिवि सूर्यमदधात् सोममद्रावुदु त्यं जातवेदसं
देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं । उस्त्रावेतं धूर्षाहावनश्रू
अवीरहणौ ब्रह्मचोदनौ वरुणस्य स्कंभनमसि वरुणस्य

स्कं॑भ॒स॒र्ज॒न॒म॒सि॒ प्र॒त्य॒स्तो॒ वरु॑णस्य॒ पा॒शः॑ । 16

1.2.8.2

क्र॒तुम् । वरु॑णः । वि॒क्षु । अ॒ग्निम् । दि॒वि । सूर्य॑म् । अ॒द॒धात् ।
सोम॑म् । अ॒दौ । उ॒दि॒ति । उ॒ । त्यम् । जा॒त॒वे॒द॒स॒मि॒ति॑
जा॒त – वे॒द॒स॒म् । दे॒वम् । व॒ह॒न्ति॑ । के॒त॒वः॑ । दृ॒शे । वि॒श्वा॒य ।
सूर्य॑म् । उ॒स्रौ । ए॒ति । इ॒तम् । धू॒र्षा॒हा॒वि॒ति॑ धूः – सा॒हौ ।
अ॒न॒श्रू इ॒ति॑ । अ॒वी॒र॒ह॒णा॒वि॒त्य॒वी॒र – ह॒नौ । ब्र॒ह्म॒चो॒द॒ना॒वि॒ति॑
ब्र॒ह्म – चो॒द॒नौ । वरु॑णस्य । स्कं॑भ॒न॒म् । अ॒सि॒ । वरु॑णस्य ।
स्कं॑भ॒स॒र्ज॒न॒मि॒ति॑ स्कं॑भ – स॒र्ज॒न॒म् । अ॒सि॒ । प्र॒त्य॒स्त इ॒ति॑
प्र॒ति – अ॒स्तः॑ । वरु॑णस्य । पा॒शः॑ । 16 (35)

(ह॒थ्सु॒-पञ्च॒त्रिं॒शच्च॑) (A8)

1.2.9.1

प्र॒ च्य॒व॒स्व भु॒व॒स्प॒ते॒ वि॒श्वा॒न्य॒भि॒ धा॒मा॒नि॒ मा त्वा॑ परि॒परी॑ वि॒द॒न्मा त्वा॑
परि॒प॒न्थि॒नो वि॒द॒न्मा त्वा॑ वृ॒का अ॒घा॒य॒वो मा ग॒न्ध॒र्वो वि॒श्वा॒व॒सु॒रा
द॒घ॒च्छ॒ये॒नो भू॒त्वा परा॑ प॒त॒ यज॑मा॒न॒स्य नो गृ॒हे दे॒वैः स॒कृ॒तं

य॑ज॒मान॒स्य॒ स्व॒स्त्यय॑न्यस्यपि॒ पन्था॑मगस्महि॒ स्व॒स्ति॒ गाम॑नेहसं॒ येन॑
वि॒श्वाः॒ परि॒ द्विषो॑ वृ॒णक्ति॑ वि॒न्दते॒ वसु॑ नमो॒ मि॒त्रस्य॑ ( ) वरु॒णस्य॑
चक्ष॑से॒ महो॑ दे॒वाय॒ तदृ॑त् स॒पर्य॑त दू॒रेदृ॑शे दे॒वजा॑ताय के॒तवे॑
दि॒वस्पु॑त्राय॒ सूर्या॑य श॒सत॑ वरु॒णस्य॑ स्कं॒भन॑मसि॒ वरु॑णस्य
स्कं॒भस॑र्जन-म॒स्युन्मु॑क्तो वरु॒णस्य॑ पा॒शः । 17

1.2.9.1

प्रेति॑ । च्य॒वस्व॑ । भु॒वः । प॒ते । वि॒श्वानि॑ । अ॒भीति॑ । धा॒मानि॑ । मा ।
त्वा । परि॑परीति॒ परि॑ – प॒री । वि॒दत् । मा । त्वा । परि॑पन्थि॒न
इति॑ परि॑ – पन्थि॒नः । वि॒दन् । मा । त्वा । वृ॒काः । अ॒घाय॑व
इत्य॑घ – य॒वः । मा । ग॒न्धर्वः॑ । वि॒श्वाव॑सुरिति॒ विश्व॑ – व॒सुः ।
एति॑ । द॒धत् । इ॒येनः॑ । भू॒त्वा । प॒रेति॑ । प॒त । य॑ज॒मान॒स्य । नः॑ ।
गृ॒हे । दे॒वैः । स॒स्कृ॑तम् । य॑ज॒मान॒स्य । स्व॒स्त्यय॑नीति॒
स्व॒स्ति – अ॒यनि॑ । अ॒सि । अ॒पीति॑ । पन्था॑म् । अ॒गस्म॑हि ।
स्व॒स्तिगा॑मिति॒ स्व॒स्ति – गा॑म् । अ॒नेह॑सम् । येन॑ । वि॒श्वाः । प॒रीति॑ ।
द्विषः॑ । वृ॒णक्ति॑ । वि॒न्दते॑ । वसु॑ । नमः॑ । मि॒त्रस्य॑ ( ) । वरु॒णस्य॑ ।

चक्ष॑से । महः॑ । दे॒वाय॑ । तत् । ऋ॒तम् । स॒पर्य॑त । दू॒रेदृ॑श इति
दू॒रे – दृ॒शे । दे॒वजा॑तायेति दे॒व – जा॒ताय॑ । के॒तवे॑ । दि॒वः ।
पु॒त्राय॑ । सू॒र्याय॑ । श॒ऽस॒त । वरु॑णस्य । स्कं॑भनम् । अ॒सि ।
वरु॑णस्य । स्कं॑भस॒र्जन॑मिति स्कं॑भ – स॒र्जन॑म् । अ॒सि ।
उ॒न्मु॒क्त इत्यु॑त् – मु॒क्तः । वरु॑णस्य । पा॒शः । 17 (73)

(मि॒त्रस्य॑-त्रयो॒वि॒ंशति॑श्च) (A9)

1.2.10.1

अ॒ग्ने-रा॒तिथ्य॑म॒सि वि॒ष्णवे॑ त्वा सोम॑स्याऽऽ*ति॒थ्यम॑सि वि॒ष्णवे॑ त्वा-
ऽति॑थेरा॒तिथ्य॑म॒सि वि॒ष्णवे॑ त्वाऽग्नये॑ त्वा रा॒यस्पो॑षदाव॒न्ने वि॒ष्णवे॑ त्वा
श्ये॒नाय॑ त्वा सोम॑भृते वि॒ष्णवे॑ त्वा या ते धा॒मानि॑ ह॒विषा॑ यज॑न्ति ता
ते वि॒श्वा परि॑भूरस्तु य॒ज्ञं ग॒यस्फा॑नः प्र॒तर॑णः सु॒वीरोऽवी॑रहा प्र॒चरा॑
सोम॑ दु॒र्या॒नदि॒त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द आ – [ ] 18

1.2.10.1

अ॒ग्नेः । आ॒तिथ्य॑म् । अ॒सि । वि॒ष्णवे॑ । त्वा । सोम॑स्य । आ॒तिथ्य॑म् ।
अ॒सि । वि॒ष्णवे॑ । त्वा । अ॒तिथेः॑ । आ॒तिथ्य॑म् । अ॒सि । वि॒ष्णवे॑ ।

त्वा॑ । अ॒ग्नये॑ । त्वा॑ । रा॒यस्पोष॑दाव॒न्न इति॑ रा॒यस्पोष॑ – दाव॒न्ने॑ ।
 वि॒ष्णवे॑ । त्वा॑ । इ॒येना॑य । त्वा॑ । सो॒मभृ॑त इति॑ सोम॑ – भृ॒ते॑ ।
 वि॒ष्णवे॑ । त्वा॑ । या॑ । ते॑ । धा॒मानि॑ । ह॒विषा॑ । यज॑न्ति । ता॑ । ते॑ ।
 विश्वा॑ । परि॒भूरिति॑ परि॑ – भूः । अ॒स्तु । य॒ज्ञम् । ग॒यस्फा॑न इति॑
 ग॒य – स्फा॑नः । प्र॒तर॑ण इति॑ प्र॑ – तर॑णः । सु॒वीर॑ इति॑ सु॒-वीरः॑ ।
 अ॒वीर॑हेत्य॒वीर – हा॑ । प्रेति॑ । च॒र । सोम॑ । दुर्या॑न् । अ॒दित्याः॑ ।
 स॒दः । अ॒सि । अ॒दित्याः॑ । स॒दः । ए॒ति । 18 (50)

1.2.10.2

सी॒द वरु॑णोऽसि॑ धृ॒तव्र॑तो वा॒रुण॑मसि॑ शँ॒योर्दे॒वानां॑ स॒ख्यान्मा॑
 दे॒वानां॑-म॒पस॑श्छि॒त्स्मह्या॑प॒तये॑ त्वागृ॑ह्णामि॒ परि॑प॒तये॑ त्वा गृ॑ह्णामि॒
 तनू॑न॒प्त्रे॑ त्वागृ॑ह्णामि॒ शाक्व॑राय॒ त्वा गृ॑ह्णामि॒ शक्म॑न्-नोजि॑ष्ठाय॒ त्वा
 गृ॑ह्णाम्य॒-नाधृ॑ष्टमस्य॒-नाधृ॑ष्यं दे॒वाना॑मोजोऽभि॑षस्ति॒पा
 अ॒नभि॑शस्तेऽन्य॑मनु॒ मे दी॒क्षां दी॒क्षा॑पति॒ र्मन्य॑तामनु॒
 तप॑स्तप॒स्पति॑रञ्जसा॒ सत्य॑मुप॒ गेष॑ सु॒विते॑ मा ( ) धाः । 19

1.2.10.2

सी॒द । व॒रु॒णः । अ॒सि॒ । धृ॒त॒व्र॒त इति॑ धृ॒त – व्र॒तः । वा॒रु॒णम् ।
अ॒सि॒ । शं॒यो॒रिति॑ शं – योः । दे॒वा॒नाम्॑ । स॒ख्यात् । मा । दे॒वा॒नाम्॑ ।
अ॒प॒सः । छि॒त्स्म॒हि । आ॒प॒त॒य इत्या॑ – प॒त॒ये । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ ।
प॒रि॒प॒त॒य इति॑ प॒रि – प॒त॒ये । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । त॒नू॒न॒प्त्र इति॑
त॒नू – न॒प्त्रे॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । शा॒क्व॒रा॒य । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । श॒क्म॒न् ।
ओ॒जि॒ष्ठा॒य । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । अ॒ना॒धृ॒ष्ट॒मित्य॑ना – धृ॒ष्टम् । अ॒सि॒ ।
अ॒ना॒धृ॒ष्य॒मित्य॑ना – धृ॒ष्यम् । दे॒वा॒नाम्॑ । ओ॒जः । अ॒भि॒श॒स्ति॒पा
इ॒त्य॒भि॒श॒स्ति – पाः । अ॒न॒भि॒श॒स्ते॒न्य॒मित्य॑न॒भि – श॒स्ते॒न्यम् ।
अ॒न्वि॒ति॑ । मे । दी॒क्षाम् । दी॒क्षा॒प॒ति॒रिति॑ दी॒क्षा – प॒तिः । म॒न्य॒ताम् ।
अ॒न्वि॒ति॑ । त॒पः । त॒प॒स्प॒ति॒रिति॑ त॒पः – प॒तिः । अ॒ञ्ज॒सा । स॒त्यम् ।
उ॒पे॒ति॑ । गे॒षम् । सु॒वि॒ते । मा ( ) । धाः । 19 (51)

(अ॒मै-कं॑ च) (A10)

1.2.11.1

अ॒ञ्शु॒रञ्शु॒स्ते दे॒व सो॒माऽऽप्या॑य॒ता-मिन्द्रा॑यै॒कध॑नवि॒द आ
तु॒भ्यमिन्द्रः॑ प्या॒यता॑मा त्वमिन्द्रा॑य प्या॒यस्वाऽऽप्या॑य॒य स॒खीन्त् स॒न्या
मे॒धया॑ स्व॒स्ति ते॑ दे॒व सो॒म सु॒त्याम॑शीये॒ष्टा रा॒यः प्रे॒षे
भ॒गाय॑र्त॒मृत॑वादि॒भ्यो नमो॑ दि॒वे नमः॑ पृ॒थिव्या॑ अ॒ग्नै व्र॑तप॒ते त्वं
व्र॑तानां व्र॒तप॑तिर॒सि या म॑म त॒नूरे॒षा सा त्वयि॑ - [ ] 20

1.2.11.1

अ॒ञ्शु॒रञ्शु॒रित्यञ्शुः॑ - अ॒ञ्शुः । ते । दे॒व । सो॒म । ए॒ति ।
प्या॒यता॑म् । इन्द्रा॑य । ए॒कध॑नवि॒द इत्ये॑कध॒न - वि॒दे । ए॒ति । तु॒भ्यम् ।
इन्द्रः॑ । प्या॒यता॑म् । ए॒ति । त्वम् । इन्द्रा॑य । प्या॒यस्व । ए॒ति । प्या॒यय॑ ।
स॒खीन् । स॒न्या । मे॒धया॑ । स्व॒स्ति । ते । दे॒व । सो॒म । सु॒त्याम् ।
अ॒शीय॑ । ए॒ष्टः । रा॒यः । प्रे॒ति । इ॒षे । भ॒गाय॑ । ऋ॒तम् ।
ऋ॒तवा॑दि॒भ्य इत्यृ॑तवादि - भ्यः । नमः॑ । दि॒वे । नमः॑ । पृ॒थिव्यै॑ ।
अ॒ग्नै । व्र॑तप॒त इति॑ व्र॒त - प॒ते । त्वम् । व्र॑तानां॒ व्र॒तप॑तिरिति
व्र॒त - प॒तिः । अ॒सि । या । म॑म । त॒नूः । ए॒षा । सा । त्वयि॑ । 20 (50)

1.2.11.2

या तव तनूरिय॑ सा मयि॑ सह नौ॑ व्रतपते॑ व्रतिनो॑र्व्रतानि॑
या ते॑ अग्ने॑ रुद्रिया॑ तनूस्तया॑ नः पाहि॑ तस्यास्ते॑ स्वाहा॑
या ते॑ अग्ने॑ऽयाशया॑ रजाशया॑ हराशया॑ तनूर्वर्षि॑ष्ठा गह्वरे॑ष्ठोऽग्रं
ँवचो॑ अपावधीं॑ त्वेषं॑ वचो॑ अपावधी॑ स्वाहा॑ । 21

1.2.11.2

या । तव । तनूः । इयम् । सा । मयि । सह । नौ । व्रतपत इति॑
व्रत – पते । व्रतिनोः॑ । व्रतानि॑ । या । ते । अग्ने । रुद्रिया । तनूः ।
तया । नः । पाहि । तस्याः । ते । स्वाहा । या । ते । अग्ने ।
अयाशयेत्यया – शया । रजाशयेति॑ रजा – शया ।
हराशयेति॑ हरा – शया । तनूः । वर्षिष्ठा । गह्वरेष्ठेति॑ गह्वरे – स्था ।
उग्रम् । वचः । अपेति॑ । अवधीम् । त्वेषम् । वचः । अपेति॑ ।
अवधीम् । स्वाहा॑ । 21 (40) (त्वयि॑-चत्वारि॑ंशच्च॑) (A11)

1.2.12.1

वित्तायनी॑ मेऽसि॑ तित्तायनी॑ मेऽस्यव॑तान्मा नाथि॑तमव॑तान्मा व्यथि॑तं
ँविदे॑रग्नि॑र्नभो॑ नामाग्ने॑ अङ्गि॑रो योऽस्यां॑ पृथि॑व्यामस्यायु॑षा नाम्नेहि॑

यत्तेऽनाधृष्टं नाम यज्ञियं तेन त्वाऽऽ*दधेऽग्ने अङ्गिरो यो द्वितीयस्यां
तृतीयस्यां पृथिव्या-मस्यायुषा नाम्नेहि यत्तेऽनाधृष्टं नाम - [ ] 22

1.2.12.1

वित्तायनीति वित्त - अयनी । मे । असि । तित्तायनीति
वित्त - अयनी । मे । असि । अवतात् । मा । नाथितम् । अवतात् ।
मा । व्यथितम् । विदेः । अग्निः । नभः । नाम । अग्ने । अङ्गिरः ।
यः । अस्याम् । पृथिव्याम् । असि । आयुषा । नाम्ना । एति । इहि ।
यत् । ते । अनाधृष्टमित्यना - धृष्टम् । नाम । यज्ञियम् । तेन ।
त्वा । एति । दधे । अग्ने । अङ्गिरः । यः । द्वितीयस्याम् । तृतीयस्याम् ।
पृथिव्याम् । असि । आयुषा । नाम्ना । एति । इहि । यत् । ते ।
अनाधृष्टमित्यना - धृष्टम् । नाम । 22 (50)

1.2.12.2

यज्ञियं तेन त्वाऽऽ*दधे सिंहीरसि महिषीरस्युरु प्रथस्वोरु
ते यज्ञपतिः प्रथतां ध्रुवाऽसि देवेभ्यः शुन्धस्व देवेभ्यः
शुंभस्वेन्द्रघोषस्त्वा वसुभिः पुरस्तात् पातु मनोजवास्त्वा पितृभिः

दक्षिणतः पातु प्रचेतास्त्वा रुद्रैः पश्चात् पातु विश्वकर्मा
 त्वाऽऽदित्यैरुत्तरतः पातु सिंहीरसि सपत्नसाही स्वाहा
 सिंहीरसि सुप्रजावनिः स्वाहा सिंही – [ ] 23

1.2.12.2

यज्ञियम् । तेन । त्वा । एति । दधे । सिंहीः । असि । महिषीः ।
 असि । उरु । प्रथस्व । उरु । ते । यज्ञपतिरिति यज्ञ – पतिः ।
 प्रथताम् । ध्रुवा । असि । देवेभ्यः । शुन्धस्व । देवेभ्यः । शुंभस्व ।
 इन्द्रघोष इतीन्द्र – घोषः । त्वा । वसुभिरिति वसु – भिः ।
 पुरस्तात् । पातु । मनोजवा इति मनः – जवाः । त्वा । पितृभिरिति
 पितृ – भिः । दक्षिणतः । पातु । प्रचेता इति प्र – चेताः । त्वा ।
 रुद्रैः । पश्चात् । पातु । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । त्वा ।
 आदित्यैः । उत्तरत इत्युत् – तरतः । पातु । सिंहीः । असि ।
 सपत्नसाहीति सपत्न – साही । स्वाहा । सिंहीः । असि ।
 सुप्रजावनिरिति सुप्रजा – वनिः । स्वाहा । सिंहीः । 23 (50)

1.2.12.3

रसि॑ राय॒स्पोष॑वनिः॒ स्वाहा॑ सि॒॒हीर॑स्या-दि॒त्यव॑निः॒ स्वाहा॑
सि॒॒हीर॑स्या वह॑ दे॒वान्दे॑वयते॒ यज॑मानाय॒ स्वाहा॑ भू॒तेभ्य॑स्त्वा
वि॒श्वायु॑रसि॒ पृथि॑वीं दृ॒॒ह ध्रु॑वक्षि॒दस्य॑न्तरि॒क्षं दृ॒॒हाच्यु॑तक्षि॒दसि॑
दि॒वं दृ॒॒हाग्ने॑ भ॒स्मास्य॑ग्नेः॒ पुरी॑षमसि । 24

1.2.12.3

अ॒सि । रा॒यस्पो॑षवनि॒रिति॑ रा॒यस्पो॑ष – वनिः॑ । स्वाहा॑ । सि॒॒हीः ।
अ॒सि । आ॒दि॒त्यव॑नि॒रित्या॑दि॒त्य – वनिः॑ । स्वाहा॑ । सि॒॒हीः ।
अ॒सि । ए॒ति । वह॑ । दे॒वान् । दे॒वय॑त इति॑ दे॒व – य॑ते । यज॑मानाय ।
स्वाहा॑ । भू॒तेभ्यः॑ । त्वा । वि॒श्वायु॑रिति॒ विश्व॑ – आ॒युः । अ॒सि ।
पृथि॑वीम् । दृ॒॒ह । ध्रु॑वक्षि॒दिति॑ ध्रु॒व – क्षि॑त् । अ॒सि ।
अ॒न्त॒रि॒क्षम् । दृ॒॒ह । अ॒च्यु॑तक्षि॒दित्य॑च्यु॒त – क्षि॑त् । अ॒सि ।
दि॒वम् । दृ॒॒ह । अ॒ग्नेः । भ॒स्म । अ॒सि । अ॒ग्नेः ।
पुरी॑षम् । अ॒सि । 24 (35)

(नाम॑-सुप्र॒जाव॑निः॒ स्वाहा॑ सि॒॒हिः-पञ्च॑त्रि॒ंशच्च॑) (A12)

1.2.13.1

यु॒ञ्ज॒ते॒ मन॑ उ॒त यु॒ञ्ज॒ते॒ धि॒यो वि॒प्रा वि॒प्रस्य॑ बृ॒हतो॑ वि॒पश्चि॑तः ।
वि हो॒त्रा द॒धे व॒युना॑ वि॒देक॑ इ॒न्मही॑ दे॒वस्य॑ स॒वितुः॑ परि॒ष्टुतिः॑ ।
सु॒वाग्दे॒व दु॒र्या॑ꣳ आ व॒द दे॒वश्रु॑तौ दे॒वेष्वा घो॑षे॒थामा नो॑
वी॒रो जा॑यतां क॒र्मण्यो॑ यꣳ स॒र्वेऽनु॑ जी॒वाम॑ यो ब॒हूना॑म॒सद्व॑शी ।
इ॒दं वि॑ष्णु॒र्विच॑क्रमे॒ त्रेधा॑ नि द॒धे प॒दं । स मू॑ढ॒मस्य॑ – [ ] 25

1.2.13.1

यु॒ञ्ज॒ते॒ । मनः॑ । उ॒त । यु॒ञ्ज॒ते॒ । धि॒यः । वि॒प्राः । वि॒प्रस्य॑ । बृ॒हतः॑ ।
वि॒पश्चि॑तः । वी॒ति । हो॒त्राः । द॒धे । व॒युना॑वि॒दिति॑ व॒युन – वि॒त् ।
ए॒कः । इ॒त् । म॒ही । दे॒वस्य॑ । स॒वितुः॑ । परि॒ष्टुति॑रिति॒ परि– स्तु॑तिः ।
सु॒वागि॑ति सु– वाक् । दे॒व । दु॒र्यान् । ए॒ति । व॒द । दे॒वश्रु॑ता॒विति॑
दे॒व – श्रु॑तौ । दे॒वेषु॑ । ए॒ति । घो॑षे॒थाम् । ए॒ति । नः॑ । वी॒रः ।
जा॑य॒ताम् । क॒र्मण्यः॑ । यम् । स॒र्वे । अ॒नुजी॑वा॒मेत्य॑नु – जी॒वाम॑ ।
यः । ब॒हूना॑म् । अ॒सत् । व॒शी । इ॒दम् । वि॑ष्णुः । वी॒ति । च॒क्रमे॑ ।
त्रे॒धा । नी॒ति । द॒धे । प॒दम् । स॒मूढ॑मि॒ति सम् – ऊ॒ढम् । अ॒स्य॑ ।
25 (50)

1.2.13.2

पा॒ꣳसुर॑ इ॒राव॑ती धे॒नुम॑ती हि भू॒तꣳ सू॒यव॑सिनी॒ मन॑वे
यश॑स्ये । व्य॒स्क॒भ्नाद्रो॑दसी॒ विष्णु॑रेते दा॒धार॑ पृथि॒वीम॑भितो॒ मयू॑खैः ।
प्राची॑ प्रेत॒मध्व॑रं क॒ल्पय॑न्ती ऊ॒र्ध्वं य॑ज्ञं न॒यतं॑ मा जी॒ह्वर॑तम॒त्र रमे॑थां
वर्ष्म॑न् पृथि॒व्या दि॒वो वा विष्णु॑वुत वा पृथि॒व्या म॒हो वा विष्णु॑वुत
वाऽन्तरि॑क्षाद्द॒स्तौ पृ॑णस्व बहु॒भिर्वस॑व्यैरा प्र यच्छ – [ ] 26

1.2.13.2

पा॒ꣳसुरे॑ । इ॒राव॑ती इतीरा – वती । धे॒नुम॑ती इति॑ धेनु – मती । हि ।
भू॒तम् । सू॒यव॑सिनी॒ इति॑ सू – यव॑सिनी । मन॑वे । यश॑स्ये इति॑ ।
वीति॑ । अ॒स्क॒भ्नात् । रो॑दसी॒ इति॑ । विष्णुः॑ । ए॒ते इति॑ । दा॒धार ।
पृथि॒वीम् । अ॒भितः॑ । मयू॑खैः । प्राची॑ इति॑ । प्रेति॑ । इ॒तम् । अ॒ध्वर॑म् ।
क॒ल्पय॑न्ती इति॑ । ऊ॒र्ध्वम् । य॑ज्ञम् । न॒यतम् । मा । जी॒ह्वर॑तम् । अ॒त्र ।
रमे॑थाम् । वर्ष्म॑न् । पृथि॒व्याः । दि॒वः । वा । विष्णो॑ । उ॒त । वा ।
पृथि॒व्याः । म॒हः । वा । विष्णो॑ । उ॒त । वा । अ॒न्तरि॑क्षात् । ह॒स्तौ ।
पृ॑णस्व । बहु॒भिरिति॑ बहु – भिः । वस॑व्यैः । आ । प्रेति॑ । यच्छ ।
26 (50)

1.2.13.3

दक्षिणा॑दोत॒ सव्या॑त् ।

विष्णो॑र्नु॒कं वी॒र्या॑णि प्र वोचं॑ यः पार्थि॑वानि विममे रजा॑सि॒ यो

अस्क॑भायदुत्तरं॑ सधस्थं॑ विचक्र॑माण स्त्रेधो॑रुगा॒यो

विष्णो॑ रराट॑मसि॒ विष्णोः॑ पृष्ठ॑मसि॒ विष्णोः॑ श्नप्त्रे॑ स्थो

विष्णोः॑ स्यू॑रसि॒ विष्णो॑ ध्रु॒वम॑सि॒ वैष्ण॑वमसि॒ विष्ण॑वे त्वा । 27

1.2.13.3

दक्षिणा॑त् । एति॑ । उ॒त । सव्या॑त् । विष्णोः॑ । नु॒कम् । वी॒र्या॑णि ।

प्रेति॑ । वो॒चम् । यः । पार्थि॑वानि । विमम॑ इति॑ वि – ममे ।

रजा॑सि । यः । अस्क॑भायत् । उत्तर॑मित्युत् – तरम् । सध॑स्थमिति॑

सध – स्थम् । विचक्र॑माण इति॑ वि – चक्र॑माणः ।

त्रेधा॑ । उरु॑गाय इत्युरु – गायः । विष्णोः॑ । रराट॑म् । अ॒सि । विष्णोः॑ ।

पृष्ठ॑म् । अ॒सि । विष्णोः॑ । श्नप्त्रे॑ इति॑ । स्थः । विष्णोः॑ । स्यूः । अ॒सि ।

विष्णोः॑ । ध्रु॒वम् । अ॒सि । वैष्ण॑वम् । अ॒सि । विष्ण॑वे । त्वा । 27 (39)

(अ॒स्य-य॒च्छै-का॒न्न च॒त्वारि॑श्च॒) (A13)

1.2.14.1

कृ॒णु॒ष्व पा॒जः प्र॒सि॒ति॒न् पृ॒थ्वीं॑ या॒हि रा॒जे वा॒मवा॑ꣳ इ॒भे न ।
तृ॒ष्वीम॒नु प्र॒सि॒तिं-दू॒णानो॑ऽस्ताऽसि॒ वि॒ध्य र॒क्षस॑ स्त॒पि॒ष्ठैः ।
तव॑ भ्र॒मास॑ आ॒शुया॑ पत॑न्त्यनु स्पृ॒श-धृ॒षता॑ शो॒शु॒चानः॑ ।
तपू॑ꣳष्य॒ग्ने जु॒ह्वा प॒त॒ङ्गान॑सन्दि॒तो वि॒सृ॒ज वि॒ष्व गु॒ल्काः ।
प्र॒ति॒स्प॒शो वि॒सृ॒ज-तू॒र्णित॑मो भ॒वा पा॒युर्वि॒शो अ॒स्या अ॒द॒ब्धः ।
यो नो॑ दू॒रे अ॒घ॒शꣳसो - [ ] 28

1.2.14.1

कृ॒णु॒ष्व । पा॒जः । प्र॒सि॒ति॒मि॒ति प्र - सि॒तिम् । न । पृ॒थ्वी॑म् । या॒हि ।
रा॒जा । इ॒व । अ॒मवा॑नित्य॒म - वा॒न् । इ॒भेन॑ । तृ॒ष्वी॑म् । अ॒न्वि॒ति ।
प्र॒सि॒ति॒मि॒ति प्र - सि॒तिम् । दू॒णा॒नः । अ॒स्ता । अ॒सि । वि॒ध्य ।
र॒क्षसः॑ । त॒पि॒ष्ठैः । तव॑ । भ्र॒मासः॑ । आ॒शुया॑ । प॒त॒न्ति । अ॒न्वि॒ति ।
स्पृ॒श । धृ॒षता॑ । शो॒शु॒चानः॑ । तपू॑ꣳषि । अ॒ग्ने । जु॒ह्वा । प॒त॒ङ्गान् ।
अ॒सन्दि॒त इ॒त्यसं॑ - दि॒तः । वी॒ति । सृ॒ज । वि॒ष्वक् । उ॒ल्काः ।
प्र॒तीति॑ । स्पृ॒शः । वी॒ति । सृ॒ज । तू॒र्णित॑म॒ इति॑ तू॒र्णि - त॒मः ।

भव॑ । पा॒युः । वि॒शः । अ॒स्याः । अ॒द॒ब्दः । यः । नः । दू॒रे ।

अ॒घ॒श॒ऽस॒ इत्य॒घ – श॒ऽसः । 28 (50)

1.2.14.2

यो अ॒न्त्य॒ग्ने॒ माकि॑ष्टे व्य॒थि॒रा द॑ध॒र्षी॑त् ।

उ॒द॒ग्ने तिष्ठ॑ प्र॒त्या *ऽत॑नु॒ष्व न्य॑मि॒त्रा॒ऽओष॑तात् ति॒ग्महे॑ते ।

यो नो अ॒राति॑ऽसमि॒धान॒ च॒क्रे नी॒चा तं ध॑क्ष्य॒तसं॑ न शु॒ष्कं॑ ।

ऊ॒र्ध्वो भव॑ प्र॒तिवि॑ध्या-ऽध्य॒स्मदा॑ विष्कृ॒णुष्व॑ दै॒व्या॑न्य॒ग्ने ।

अव॑स्थि॒रा तनु॑हि या॒तु जू॑नां जा॒मिम॑जा॒मिं प्र॑मृ॒णीहि॑ श॒त्रून् ।

स ते – [ ] 29

1.2.14.2

यः । अ॒न्ति । अ॒ग्ने॑ । माकि॑ः । ते । व्य॒थिः । ए॒ति । द॑ध॒र्षी॑त् ।

उ॒दि॒ति । अ॒ग्ने । तिष्ठ॑ । प्रे॒ति । ए॒ति । त॑नु॒ष्व । नी॒ति । अ॒मि॒त्रान् ।

ओष॑तात् । ति॒ग्महे॑त इति ति॒ग्म – हे॑ते । यः । नः । अ॒राति॑म् ।

समि॑धानेति॒ सम् – इ॒धान॑ । च॒क्रे । नी॒चा । तम् । ध॒क्षि । अ॒तस॑म् ।

न । शु॒ष्कम् । ऊ॒र्ध्वः । भव॑ । प्र॒तीति॑ । वि॒द्ध्य॑ । अधी॑ति । अ॒स्मत् ।

आ॒विः । कृ॒णु॒ष्व । दै॒व्या॑नी । अ॒ग्ने । अ॒वेति॑ । स्वि॒रा । त॒नुहि॑ ।
या॒तु॒जूना॑म् । जा॒मिम् । अजा॑मिम् । प्रेति॑ । मृ॒णीहि॑ । श॒त्रून् ।

सः । ते । 29 (50)

1.2.14.3

जा॒नाति॑ सु॒मतिं॑ य॒विष्ठ॑य ई॒वते॑ ब्र॒ह्म॒णे गा॒तुमै॑रत् ।
वि॒श्वा॒न्यस्मै॑ सु॒दिना॑नि रा॒यो द्यु॒म्नान्य॑र्यो वि॒दुरो॑ अ॒भि द्यौ॑त् ।
से॒दग्ने॑ अस्तु सु॒भगः॑ सु॒दानु॑-र्य॒स्त्वा नित्ये॑न ह॒विषा॑य उ॒क्थैः॑ ।
पि॒प्री॑षति स्व आ॒युषि॑ दुरो॒णे वि॒श्वेद॑स्मै सु॒दिना॑ साऽस॒दिष्टिः॑ ।
अ॒र्चामि॑ ते सु॒मतिं॑ घो॒ष्यर्वा॑ख्-सन्ते॑ वा वा ता ज॒रता॑ – [ ] 30

1.2.14.3

जा॒नाति॑ । सु॒मति॑मि॒ति सु॑ – म॒तिम् । य॒विष्ठ॑ । यः । ई॒वते॑ । ब्र॒ह्म॒णे ।
गा॒तुम् । ऐ॑रत् । वि॒श्वा॒नि । अ॒स्मै । सु॒दिना॑नीति॒ सु॑ – दि॒ना॒नि ।
रा॒यः । द्यु॒म्ना॒नि । अ॒र्यः । वी॒ति । दुरः॑ । अ॒भीति॑ । द्यौ॑त् । सः । इत् ।
अ॒ग्ने । अस्तु॑ । सु॒भग॑ इति॒ सु॑ – भगः॑ । सु॒दानु॑रिति॒ सु॑ – दा॒नुः ।
यः । त्वा॑ । नित्ये॑न । ह॒विषा॑ । यः । उ॒क्थैः॑ । पि॒प्री॑षति । स्वे ।

आयु॑षि । दु॒रो॒ण इति॑ दुः – ओ॒ने । वि॒श्वा॑ । इत् । अ॒स्मै । सु॒दि॒नेति॑
सु – दि॒ना॑ । सा । अ॒सत् । इ॒ष्टिः । अ॒र्चामि॑ । ते । सु॒म॒तिमि॑ति
सु – म॒तिम् । घो॒षि । अ॒र्वाक् । स॒मि॒ति । ते । वा॒वा॒ता॑ ।

ज॒रतां॑ । 30 (50)

1.2.14.4

मि॒यंगीः॑ । स्व॒श्वा॑स्त्वा सु॒रथा॑ म॒र्जये॑-मा॒स्मे क्ष॒त्राणि॑ धा॒रये॑रनु॒ द्यून् ।
इ॒ह त्वा॑ भू॒र्या च॑रे दु॒प॒त्मन्-दो॒षाव॑स्त दी॒दिवा॑ꣳस॒मनु॑ द्यून् ।
क्री॒डन्त॑स्त्वा सु॒म॒नसः॑ स॒पेमा॑भि द्यु॒म्ना त॑स्थि॒वाꣳ सो ज॑नानां ।
य॒स्त्वा-स्व॒श्चः सु॒हि॒रण्यो॑ अ॒ग्न उप॑याति व॒सु॒मता॑ रथे॒न ।
तस्य॑ त्रा॒ता-भ॑वसि॒ तस्य॑ स॒खा यस्त॑ आ॒तिथ्य॑ मा॒नुष॑ग् जु॒जोष॑त् ।
म॒हो रु॑जामि – [ ] 31

1.2.14.4

इ॒यम् । गीः॑ । स्व॒श्वा इति॑ सु – अ॒श्वाः॑ । त्वा । सु॒रथा॑ इति॑
सु – रथाः॑ । म॒र्जये॑म । अ॒स्मे इति॑ । क्ष॒त्राणि॑ । धा॒रयेः॑ । अ॒न्वि॒ति ।
द्यून् । इ॒ह । त्वा । भू॒रि । ए॒ति । च॒रेत् । उ॒पेति॑ । त्मन् ।

दोषा॑वस्त॒रिति॑ दोषा॑ – वस्तः॑ । दी॒दिवा॑ꣳसम् । अ॒न्वि॒ति॑ । द्यून् ।
क्री॑डन्तः । त्वा । सु॒मन॑स इति॑ सु – मन॑सः । स॒पे॒म । अ॒भी॒ति॑ ।
द्यु॒म्ना । त॒स्थि॒वाꣳसः॑ । ज॒नाना॑म् । यः । त्वा । स्व॒श्च इति॑
सु – अ॒श्वः । सु॒हि॒र॒ण्य इति॑ सु – हि॒र॒ण्यः । अ॒ग्ने ।
उ॒प॒या॒तीत्यु॑प – या॒ति॑ । व॒सु॒म॒तेति॑ व॒सु – म॒ता । र॒थेन॑ । त॒स्य ।
त्रा॒ता । भ॒व॒सि॑ । त॒स्य । स॒खा । यः । ते । आ॒ति॒थ्यम् । आ॒नु॒षक् ।
जु॒जोष॑त् । म॒हः । रु॒जामि॑ । 31 (50)

1.2.14.5

ब॒न्धु॒ता व॒चो॑भिस्त॒न्मा पि॒तु॒र्गो॑त॒माद॑-न्वि॒याय॑ ।
त्व॒न्नो अ॒स्य व॒च॒स-श्चि॑कि॒द्धि हो॑त॒र्यवि॑ष्ठ सु॒क्रतो॑ द॒मूनाः॑ ।
अ॒स्व॒प्न॒ज स्त॒रण॑यः सु॒शे॒वा अ॒त॒न्द्रा सोऽ॒वृ॒का अ॒श्रमि॑ष्ठाः ।
ते पा॒यवः॑ स॒ध्रिय॑ञ्चो नि॒षद्या॑ग्ने त॒वनः॑ पा॒न्त्वमू॑र ।
ये पा॒यवो॑ मा॒मते॑यन्ते अ॒ग्ने प॒श्यन्तो॑ अ॒न्धं दु॑रि॒ताद॑ र॒क्षन् ।
र॒रक्ष॑तान्थ् सु॒कृतो॑ वि॒श्ववे॑दा दि॒प्सन्त॑ इ॒द्रि॒पवो॑ ना ह – [ ] 32

1.2.14.5

बन्धु॑ता॑ । वचो॑भिरि॒ति वचः॑ – भिः॑ । तत् । मा॑ । पि॒तुः । गोत॑मात् ।
अन्वि॑ति । इ॒याय॑ । त्वम् । नः॑ । अ॒स्य । वच॑सः । चि॒कि॒द्धि॑ । होतः॑ ।
यवि॑ष्ठ । सु॒क्रतो॑ इति सु – क्रतो॑ । दमू॑नाः । अ॒स्वप्न॑ज
इत्य॑स्वप्न – जः । त॒रणयः॑ । सु॒शेवा॑ इति सु-शेवाः॑ । अत॑न्द्रासः ।
अवृ॑काः । अ॒श्रमि॑ष्ठाः । ते । पा॒यवः॑ । स॒ध्रिय॑ञ्चः । निष॑द्येति
नि – सद्य॑ । अ॒ग्ने॑ । तव॑ । नः॑ । पा॒न्तु॑ । अ॒मूर॑ । ये । पा॒यवः॑ ।
मा॒मते॑यम् । ते । अ॒ग्ने॑ । प॒श्यन्तः॑ । अ॒न्धम् । दु॒रिता॑दिति
दुः – इ॒तात् । अ॒रक्ष॑न् । र॒क्ष॑ । तान् । सु॒कृत॑ इति सु – कृतः॑ ।
वि॒श्ववे॑दा इति वि॒श्व – वे॒दाः । दि॒प्सन्तः॑ । इत् । रि॒पवः॑ ।

न । ह । 32 (50)

1.2.14.6

दे॒भुः । त्वया॑ व॒यञ् स॒धन्य॑-स्त्वो॒ता-स्तव॑ प्र॒णीत्य॑ श्याम॒ वाजा॑न् ।
उ॒भा श॑ञ्सा॒ सूद॑य स॒त्यता॑ते-ऽनु॒ष्टुया॑ कृ॒णु॒ह्य-ह॑याण ।
अ॒या ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधा॑ वि॒धेम॑ प्र॒तिस्तो॑मञ् श॒स्यमा॑नं गृ॒भाय॑ ।

द॒हा॒श॒सो॑ र॒क्ष॒सः॑ पा॒ह्य॒स्मान् द्रु॒हो नि॒दो मि॒त्रम॒हो अ॒व॒द्यात् ।

र॒क्षो॒ह॒णं॑ वा॒जिन॒माजि॑ घ॒र्मि मि॒त्रं प्र॒थि॒ष्ठ-मु॒प॒यामि॑ श॒र्म ।

शि॒शानो॑ अ॒ग्निः क्र॒तुभिः॑-स॒मि॒द्धः-स॒नो दि॒वा - [ ] 33

1.2.14.6

दे॒भुः । त्वया॑ । व॒यम् । स॒ध॒न्य इति॑ स॒ध - न्यः॑ । त्वो॒ता । तव॑ ।

प्र॒णी॒तीति॑ प्र - नी॒ती । अ॒श्या॒म । वा॒जान् । उ॒भा । श॒ञ्सा॑ । सू॒दय॑ ।

स॒त्य॒ता॒त इति॑ स॒त्य - ता॒ते । अ॒नु॒ष्ठु॒या । कृ॒णु॒हि । अ॒ह॒या॒ण । अ॒या ।

ते । अ॒ग्ने । स॒मि॒धेति॑ सं - इ॒धा । वि॒धेम॑ । प्र॒तीति॑ । स्तो॒मम् ।

श॒स्य॒मा॒नम् । गृ॒भा॒य । द॒ह । अ॒श॒सः । र॒क्ष॒सः । पा॒हि । अ॒स्मान् ।

द्रु॒हः । नि॒दः । मि॒त्रम॒ह इति॑ मि॒त्र - म॒हः । अ॒व॒द्यात् ।

र॒क्षो॒ह॒णमि॒ति र॒क्षः - ह॒नम् । वा॒जिन॒म् । ए॒ति । जि॒घ॒र्मि । मि॒त्रम् ।

प्र॒थि॒ष्ठम् । उ॒पेति॑ । या॒मि । श॒र्म । शि॒शानः॑ । अ॒ग्निः । क्र॒तुभि॒रिति॑

क्र॒तु - भिः॑ । स॒मि॒द्ध इति॑ सं - इ॒द्धः । सः । नः । दि॒वा । 33 (50)

1.2.14.7

सरि॒षः॑ पा॒तु॒नक्तं॑ ।

वि॒ज्योति॑षा बृ॒हता॑ भा॒त्यग्नि॑रा॒वि-र्वि॒श्वानि॑ कृ॒णुते॑म॒हित्वा ।

प्रादे॑वी-र्मा॒याः स॑ह॒ते-दु॒रेवाः॑ शि॒शीते॑ शृ॒ङ्गे रक्ष॑से वि॒निक्षे॑ ।

उ॒त स्वा॒नासो॑ दि॒विष॑न्त्व॒ग्ने स्ति॒ग्मायु॑धा रक्ष॑से ह॒न्त वा उ॑ ।

मदे॑ चिद॒स्य प्र॑रुज॒न्ति भा॒मा न व॑र॒न्ते परि॑बा॒धो अदे॑वीः । 34

1.2.14.7

सः । रि॒षः । पा॒तु । नक्तं॑ । वी॒ति । ज्योति॑षा । बृ॒हता॑ । भा॒ति ।

अ॒ग्निः । आ॒विः । वि॒श्वानि॑ । कृ॒णुते॑ । म॒हित्वेति॑ म॒हि - त्वा । प्रेति॑ ।

अदे॑वीः । मा॒याः । स॑ह॒ते । दु॒रेवा इति॑ दुः - ए॒वाः । शि॒शीते॑ ।

शृ॒ङ्गे इति॑ । रक्ष॑से । वि॒निक्ष इति॑ वि - नि॒क्षे । उ॒त । स्वा॒नासः॑ ।

दि॒वि । स॒न्तु । अ॒ग्नेः । ति॒ग्मायु॑धा इति॑ ति॒ग्म - आ॒युधाः॑ । रक्ष॑से ।

ह॒न्तवै । उ॑ । मदे॑ । चि॒त् । अ॒स्य । प्रेति॑ । रुज॒न्ति । भा॒माः । न ।

व॒र॒न्ते । परि॑बा॒ध इति॑ परि - बा॒धः । अदे॑वीः । 34 (41)

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

(अ॒घ॒श॒ऽसः॒-स ते॑-ज॒रता॑-रु॒जामि॑-ह॒ - दि॒वै-
क॒च॒त्वा॒रि॑ऽश॒च्च) (A14)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(आ॒प॒ उ॒न्द॒न्त्वा॑-कू॒त्यै॑-दै॒वी॑-मि॒यन्ते॑-व॒स्व्य॑स्य॒-ऽशु॑ना॒ते-
सो॒म॒न्त॑-उ॒दा॒यु॒षा॑ - प्र॒ च्य॑व॒स्वा॑-ऽग्ने॑रा॒ति॒थ्य॑-म॒ऽशु॑र॒ऽशु॑र॒-
वि॒त्ता॒यनी॑ मे॒ऽसि॑ - यु॒ञ्च॑ते - कृ॒णु॑ष्व॒ पा॒ज॒-श्च॑तु॒र्द॒श॒ ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(आ॒पो॒-व॒स्व्य॑सि॒ - या॒ त॒वे॒-य॒ङ्गी॑-श्च॑तु॒स्त्रि॑ऽश॒त् ।)

First and Last Padam of Second Prasnam :-

(आ॒प॒ उ॒न्द॒न्-त्व॑दे॒वीः॑ ।)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे

द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – द्वितीयः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 2 – TS 1.2

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	108
Anuvakam 2	3	130
Anuvakam 3	3	175
Anuvakam 4	2	105
Anuvakam 5	2	79
Anuvakam 6	1	57
Anuvakam 7	1	72
Anuvakam 8	2	85
Anuvakam 9	1	73
Anuvakam 10	2	101
Anuvakam 11	2	90
Anuvakam 12	3	135
Anuvakam 13	3	139
Anuvakam 14	7	341
Total →	34	1690